

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavc Publishing Company, (A Corporation), Frank Slavc, President; J. Lopus, Sec. — Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$4.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.— Za inosemstvo na celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—

"Glas-Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 8-1243

VELIKI PETEK

Veliki petek je danes! Veliki petek za vsakega kristjana v spomin na Njega, ki je ta dan na Kalvariji šel prostovoljno v smrt, da prinese človeškemu rodu odrešenje.

Pretepli, razbičali so ga, predno so ga pribili na križ in ga dvignili, da je visel med nebom in zemljo. Njegova bolečina je bila tako velika, da je, kakor bi rekli, skoro v obupu zaklical: "Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?"

In ljudje so ga zasramovali, češ: "Stopi s križa, če si Sin božji. Drugim si pomagaj, sam sebi ne moreš. Stopi s križa in bomo verovali vate!"

Tako je bilo tedaj, ko je umiral božji Sin.

Danes pa vidimo drugo Kalvarijo. Na njo je bil pognan slovenski narod, zasramovan, pretepen in razbičan in sedaj je križan. Prišla je ura, ko se je sredi dneva storila noč in na križu visi razpet sin Slovenije, ki ni obupal niti nad Bogom, niti nad človekom, temveč tam visi v polnem zaupanju in v trdnem prepričanju in pričakovanju odrešenja in kliča na masčevanje Boga in svoje brate, na masčevanje in osvečeno nad onim, ki je povzročil vse to gorje.

In v templu, v našem srcu, se je raztrgala zavesa od vrha do tal.

In eden naših bratov, razpet na križu nas roti:

"Verjem v večno življenje našega naroda, sicer je obsojen na smrt, toda umrl ne bo! Mnogi moji bratje, ki so danes z menoj na Kalvariji, bodo ostali pri življenju. Mogoče bom tudi jaz prišel živ z gore smrti. Če pa umrjem, kakor jih bo umrlo mnogo, se bo lahko reklo: 'Glejte, tako umira pravičnik!' In kadar pride dan, da me položite v grob, tedaj vedite, da sem umrl, da vi živite, da vi masčujete mojo smrt, da vi ponese te zapriseženo sovraštvo in smrtno osvečeno proti njemu, ki nas danes trpinči! Božji Sin je, višec na križu, molil za svoje sovražnike: 'Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!' Jaz—naj mi Bog odpusti moj greh—svojemu sovražniku ne odpustim, temveč kličem na njegovo glavo masčevanje od Boga in od tebe, moj brat. Masčuj se, masčuj se kruto in tako neusmiljeno, da bodo še njegovi potomci v četrtem kolenu v trepetu mislili na to grozno masčevanje, tako da se ne bodo nikdar več upali stopiti na pot svojih prednikov, ki so s krvjo polili ves svet. — Bratje, nikar ne obupajte! V vašem srcu naj živi trdna vera, da bo naš slovenski narod, kakor nekdanj Božji Sin, obhajal dan vstajenja in bo veselo klical 'Aleluja!'"

In naš brat brat je utrujen nagnil glavo—TODA UMRL NI!

Jamašita v zadregi

Amerikanci in Filipinci na Bataanu so včeraj odbili dva močna japonska napada. Japoncem se je posrečilo prebiti glavno obrambno črto, toda general Jonathan M. Wainwright je sporočil, da je bila vrzel po hudem boju zaprta in da je zašlo v past mnogo Japoncev.

Vojni departament sicer ne pove mnogo več, toda že iz tega kratkega naznanila je razvidno, da je general Tomojuki Jamašita pričel svoj veliki napad, ki se mu pa ni posrečil, navzile veliki premoči, tako na moštvo, zlasti pa v zraku. V resnici nimajo Amerikanci niti enega aeroplana, ki bi bil sposoben za kak boj. Japonci pa imajo tudi v svoji oblasti Kitajsko morje, vsled česar Amerikanci ne morejo dobiti nikake pomoči.

Navzile temu pa so Amerikanci tri dni zadržali silovite napade in kot pravi poročilo, so imeli nepričakovano majhne izgube.

Ameriški protizračni topovi so včeraj izstrelili štiri japonske bombnike. Trije so padli na tla, četrti pa je padel v zaliv pri Manili.

PODPRITE PANTE V BATAANU S TEM, DA KUPUJETE UNITED STATES SAVINGS BONDS in SAVINGS STAMPS. — BODI KUPUJEJO BOMBE!

Poziv na tujerodce

Civilisti tujega rojstva, zlasti oni, ki so prišli v Združene države iz nedemokratskih dežel, morejo igrati veliko vlogo v vojnem naporu s tem, da naglašajo, kaj so našli v Ameriki vrednim, da se človek za isto bori. Kakor je izjavila Mrs. F. D. Roosevelt.

V govoru na sestanku, sklicanem od urada prostovoljcev za civilno obrambo velenista New York, je Mrs. Roosevelt rekla zastopnikom tujerodnih skupin tega mesta:

"Vi znate, proti čemu se borimo. Mnogi ljudje v Združenih državah nimajo pojma, kakke vrste je življenje pod totalitarno vlado in zato kaj da tukaj imamo, kar hočemo ohraniti."

Mrs. Roosevelt je zaprosila lojalne inozemce, naj imajo potrpljenja, ako telkom vojne njihovi sosedje z njimi ravna jo sumljivo.

"V kolikor se to ujema z javno varnostjo," je rekla, "moramo biti se za pravice vsakega človeka. Preiskave in sumničenja pa naj se prepustijo poklicanim oblastim. Moramo zapomniti si, da mi ne moremo znaniti za razliko med lojalnimi in ne-lojalnimi državljani ali med državljanom in ne-državljanom, ako le gledamo nanj ali na njegovo ime, ako gledamo na barvo njegove polti ali ako ga slišimo govoriti."

Druge prispevke, ki jih inozemci utegnejo napraviti k vojnemu naporu, je opisal Arthur Harlow, pomožni ravnatelj skupinskih delovanj.

"Jansko potetje, ko so se državljani večinoma niso zavedali potrebe," je rekla, "skupina inozemcev je organizirala krvno banko. In nedavno so dobili obvestilo od mornariškega departamenta, da njihova kri je bila uporabljena v Pearl Harbor. To je gotovo bilo stvarno plačilo za svobodo, ki jim je naša dežela ponudila."

Dočim ne-državljanji so še vedno izključeni iz delovanj divilne obrambe, ki so zaščitenega značaja, kot so čuvaji proti ognju in zračnim napadom, je Mr. Harlow naglasil, da mnoga potrebna dela in primerno izveščanje za ista so odprta vsem lojalnim inozemcem, ako niso nesposobni vsled prevelikega neznanja jezika.

Izmed teh mogočih poslov so: prehranoslovi v zdravstvenem departamentu, laboratorijski tehniki, knjižničarji, terapisti in klinični delavci v bolnišnicah, pisarniški delavci in uradni pomočniki v mestnih departamentih, v sami organizaciji za divilno obrambo in v številnih drugih agencijah.

Prostovoljci se sedaj potrebujejo, rekel je Mr. Harlow. Vsakdo naj se poda na urad prostovoljcev za civilno obrambo, ki mu je najbližji in naj se tam vpiše. Tam ga bodo poslali na pravo mesto za zaznansko izveščanje ali mu dali dela takoj.

Clarence King, izvršni ravnatelj newyorškega urada civilne obrambe, je poudaril, da današnji svet je razdeljen v dve veliki vojni polji.

"Ni to toliko vojska narodov," je rekla, "je to vojska med dvema protivnimi civilizacijami in v širšem smislu oni, ki se borijo na naši strani. Kjerkoli na svetu, spadajo k eni deželi — deželi svobodnih ljudi. Za nas obstoja le ena vrsta inozemcev — oni, ki je proti načelom, za katera je Washington živel in Lincoln umrl. Le eden je tujec — oni, ki v svojem življenju in v mislih je tuj napram tem načelom."

"Ko se sovražnik poda in se mir napove, se ne bo to zgodilo radi porazitve v Singaporu ali uspehov v Lilibi, kakorkoli so isti važni. Zgodilo se bo, ker je nekaj razpoloženja v Berlinu ali New Yorku. Mi mislimo, da naša civilizacija je v stanu vse

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku, ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York, N. Y.

prenašati boljše kot sovražnik.

Oni mislijo, da petindesetorica verskih, plemenskih in narodnostnih izvirov, iz katerih smo sestavljeni nas storijo lahek plen. Nakane se danes snujejo v Berlinu, agentje so danes na delu v Združenih državah, ki skušajo širiti razpoko med temi raznimi elementi, da se povzroči nesloga. To je razlog, zakaj ta sestanek je tako važen. Sovražnik veruje da so ljudje spojeni skupaj vsled skupnega rojstva. Mi to zaničujemo, mi verujemo, da so ljudje edini vsled tega, ker ljubijo nekaj pred vsem, pa naj so prišli skupaj z vseh koncev sveta, da so ljudje vsi ene vrste, ki so prišli na te obale, da si poiščejo skupen cilj, pa naj so predniki, sem prišli tristo let nazaj; da so oni vsi ene družine, katerokoli narodnosti ali rojstva naj bodo, ako so pripravljeni umreti skupaj za skupno stvar — da njih otroci morejo živeti skupaj v svobodni domovini."

POGLAVJE O PRODUKCIJSKEM POGONU

Ameriška industrija začneja veliki "vojni produkcijski pogon," obsežno tovarniško ofenzivo. Do tega je prišlo tako:

Vojna v teh časih je skoraj povsem stvar ljudi in strojev. Puška z bajonetom v rokah najhrabrejšega vojaka ni kos tanku z jeklenim oklepom ali letalu strmoglavniku z bombami.

In tako je predsednik postavil pred nas visoke cilje za leto 1942. Rekel je, da ameriški delavci v ameriških tovarnah morajo proizvesti 45.000 tankov in 60.000 letal in 20.000 protizračnih topov in 8.000.000 ton trgovskih ladij.

Vsako se je zavedal, da moramo imeti ta orožja, vsako je bil pripravljen storiti vse mogoče, da jih dobimo. Industrija in delavstvo Združenih držav so trdo delali, da jih dobimo.

Ni pa zadosti trdo delati, moramo vsi delati zajedno. Za jedno delavstvo in upravo in vojne oblasti pa morajo napraviti načrte, odkriti načine za hitrejšo produkcijo, skrajšati pot, ki vodi do velikega cilja.

Združeni stojimo in združeni korakamo naprej. To je duh, ki je za vojni produkcijskim pogonom, gibanjem, da se doseže več in več in še vedno več produkcijski orožji, ki jih potrebujemo — in da dosežemo to produkcijo potom sodelovanja.

Poziv na ta pogon je prišel od predsednika samega, v pismu na Donald M. Nelsona. Mr. Nelson je načelnik War Production Board-a in on je nekake večera v marcu spregovoril delavcem Združenih držav. Govoril je čez radio delavcem, ki delajo pri strojih, in onim, ki delajo pri upravi. Pozval je na 85 odst. povečanje produkcije, rekel je, da treba to izvršiti danes, letos, in da za to bo trebalo vsega, kar je v nas. Nujno je pozval delavstvo in upravo naj v svojih tovarnah ustanovijo skupne odbore uprave

in delavstva, odbore za udeleževanje vsake sugestije, ki utegne dovesti do večje produkcije, vsake sugestije glede sprememb prakse v delavnici ali sprememb orodja ali morda celo samega načrta produkta.

Ta nagovor je imel za posledico večji naval pism in brzojav, kot jih je kdaj prišlo na War Production Board ob enakih prilikah. Prišlo so navdušene obljube podpore s strani voditeljev delavskih organizacij in industrijalcev in izmed vrste navadnih delavcev v naši produkcijski vojski.

Štiri dni kasneje je Mr. Nelson pisal vsem kontraktorjem in vsem prizanim zastopnikom delavstva v tovarnah, ki izdelujejo tanke ladje, letala, topove in strojna orodja — ona orodja, ki rečejo in obličijo kovine in izdelujejo sama druge stroje.

Zaprosil jih je, naj do 1. aprila poročajo, kako se organizirajo ti odbori delavstva in uprave za ta pogon, in rekel jim je, da ljudje od vlade. Ljudje od vojske in mornarice bodo v tovarnah, da jim pomagajo.

Tekom prihodnjih par tednov priredi se 31 shodov v raznih delih dežele in za nekoliko dni ameriško delavstvo in industrija bi morala biti angažirana v strašni zmagonosni ofenzivi.

"To je kritično leto vojne za Ameriko," je rekel Mr. Nelson "produkcijske vsakega dne — produkcija vsake ure — je življenjske važnosti."

In ko to znamo, se smemo zanašati na delavce Amerike, da storijo svojo dolžnost.

ARGENTINA NE DOBI POMOČI

Državni depart v Washingtonu je naznanil, da Združene države ne bodo nudile gospodarske, vojaške in mornariške pomoči Argentini, kakoršno dobivajo ostale ameriške latinske republike, dokler ne zavzame z drugimi republikami iste fronte proti osi.

Državni departament je popolnoma odločil svojo politiko z ozirom na pomoč, ki jo bodo dobivale ameriške republike, ki so ali napovedale osišen vojno, ali pa so z njim prekinile diplomatske odnose.

Do sedaj je devet ameriških republik državam osišen napokil vedalo vojno, devet pa jih je prekinilo z osišem diplomatske vezi in so zaradi tega izpostavljene napadu osiških držav in morajo vsled tega dobivati vsi gospodarsko pomoč ter vojaški in mornariški material od Zdr. držav.

Argentina je še vedno v diplomatskih odnosih z državami osiša ter niti najmanj ne prispeva k obrambi zapadne poloble.

V totalni vojni proti osišu, potrebuje vlada pomoč vsakega državljanja; pomagajte s tem, da kupujete redno United Savings Bonds ali Savings známke.

JERRY KOPRIVŠEK in njegov oče, ustanovitelja in lastnika

Terzistična Polka
Na planincih—valček. Str. M 575
In DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBUROCA—Str. M 571
Za tož. čenit. in čenit. plač. se obrnite na: JOHN MARSHALL Inc.
462 West 42nd Street, New York

To in Ono

Stockholm poroča, da Nemčija pošilja vojnike na rusko fronto, ki so se vezali samo 8 tednov. — Pred ofenzivo v maju, leta 1940 so prišla istovrstna poročila o slabo izveščanih vojaki. Dosti poročil, ki prihajajo iz Stockholma, je treba smatrati, da so bila sprožena od strani nemškega propagandnega urada.

V Phoenix, Arizona je umrl v torek John Bell, črnce, ki bi dosegel 4. julija 110. leto starosti.

V New Yorku je že tako, da ako kateri raztrobi v svet, da bo pomanjkanje te ali one robe, navali na departament in druge trgovine na tisoče ljudi, ki se hočejo zagotoviti pred pomanjkanjem. Prejšnji teden je bil naval na klinje za britve. Zaloge so bile hitro izpraznjene, drugi dan so ga dobile trgovine nove zaloge in naval je ponehal kot bi odrezal.

V New Yorku, ako želite kupiti v lekarni ali drugod tubo zobne paste ali kreme za britje, je treba izročiti prodajalcu prazno tubo, predno dobite drugo. Izračunali so, da bo mogoče prihraniti na tisoč ton železa in svinca na ta način. Izpraznjene tube bodo izročili vladnim uradom za predelavo v vojni potrebni material.

Na Švedskem pričakujejo prihodnjo zimo veliko pomanjkanje živeža. Vlada je naprosila vse osebe, ki imajo na razpolago še tako malo zemlje, da naj jo uporabijo za saditev krompirja.

V Londonu tudi cerkev občuti pomanjkanje. — Londonski škof je naprosil župnike episkopalnih cerkev, da prilijejo vodko v vinu za obhajilo, ako vina ni mogoče več dobiti.

Indijska vojska. — V začetku vojne je imela Indija vojsko, ki je štela 270.000 mož. V dveh letih se je pa povečala na 700.000, in v zadnjih 12 mesecih pa v armado 5.000.000 mož.

Rečeno je, da je v Adelaide v Avstraliji najdaljša tria na svetu. Raste na strehi neke tovarne in je 283 čevljev dolga, 80 let stara in vsako leto obrodi 3.500 funtov grozdja.

Včeraj je izdal guvernir newyorške države Lehman proklamacijo v kateri je rečeno, da se bodo registrirali vsi moški v starosti 45 do 65 pod Selective Service in Training Act dne 25. in 26. aprila med 1. uro popoldne do 6. zvečer in dne 27. aprila med 7. uro zjutraj in 9. uro zvečer.

V proklamaciji je bilo rečeno, da ako kateri moški, ki je obvezan se registrirati, zanemari svojo dolžnost, je lahko kaznovan po postavi.

Jacob B. Whisner je iskal 26 let bonus od vlade ker je ostal v ameriški vojski po španski vojni na Filipinih. Iskal je 1.800. Whisner je umrl leta 1926. Včeraj je prišla njegova vdova, ki sedaj biva v Burbanku, da sprejme ček za \$1800, ki je prišel iz Washingtona. Odlok za izplačanje denarja je kongres odobril leta 1940.

V totalni vojni proti osišu, potrebuje vlada pomoč vsakega državljanja; pomagajte s tem, da kupujete redno United Savings Bonds ali Savings známke.

NAZNANILO in ZAHVALA

Globoke potni naznanjamo žalostno vest, vsem sorodnikom, prijateljem in znanem o izgubi naše predrage soproge, imamo in sestro

Katarine Videtič

roj. PETRIČ

katera je v Gospodu zaspała v nedeljo, dne 8. marca, previdena s tolažili sv. Vere, v bolnici Sv. Jožefa, Joliet, Ill., v starosti 46 let.

Pokojna je bila vojna v Ratvnicah, fara Subor pri Metliki, leta 1895, hči Marketa in Katarine Petric, vdova pok. John Petric. V Ameriki je bila od leta 1925 in sicer vedno v Joliet, Ill.

S tem potom se iskreno zahvalujemo, vsem sorodnikom in prijateljem, ki so pokojno hodili obiskat v bolnici in krotit pokojno, ko je ležala na Mirvaldem odru. Preveč bi bilo imenovati posamezne, kateri so nam izrazili sožalje, zato se vsem iskreno zahvalujemo za tolažbo ob taki težki izgubi. Iskrena hvala vsem darovalcem za sv. maše, vence in za vse drugo pomoč in katero ste nam iskazali ob tej priliki.

Pokojna je spadalna k. dr. Sv. Genovefe, K. S. K. J., dr. Sv. Cecilije, D. S. D., S. Z. Z. St. 20., in bratovščino sv. Rožnega Venca.

Najlepša zahvala zgoraj omenjenih družinskih članom za obiske in molitve pri Mirvaldem odru, zahvala št. duhovščini, njemu bratu Pius J. Petric, O. F. M. za pogrebno sv. Mašo, Rev. G. Kuzma in Rev. Medle, za asistenco Rev. John in Andrej iz Le-monta za sv. Mašo, posebno pa Rev. Medleu za molitve pri od-pitem grobu.

Se enkrat iskrena zahvala prijateljem za tolažbo in sožalje, iz Joliet, So. Chicago, Lockport, New York, Montauk, St. Louis, Michigan in drugod.

Ti pa draga žena mama in sestra počivaj v miru v svobodni ameriški grobi.

Zaljubljeni ostali:

JOHN VIDETIČ, soprog,

MARY poroč. GREGORIČ, hči; JOHN in JOSEPH, sinova;

REV. PIUS PETRIČ, brat;

STANLEY GREGORIČ, zet; BERNARDINE in STANKO, vnuka

V stari domovini:

MARKO in KATARINA PETRIC, stariši;

JOŽEF, MARTIN in ANTON, bratje.

Prijatelji! Prijatelji ste ji bili v življenju, ne pozabite je v molitvah po smrti. — R. I. P.

Joliet, Ill., 30. marca, 1942.

Kratka Dnevna Zgodba

VELIKA NOČ V JERUZALEMU

Če kdaj je v Jeruzalem uživala velika noč. Šest različnih krščanskih sekt ki redno vrše službo božjo v cerkvi Božjega groba, hče po svojem obredu čim najbolj počastiti spomin Zveličarja smrti in vstajenja.

Glavno besedo imajo pač Latineci, edini zastopniki rimskih katoličanov, pa Grki in Armeni. Za vsak izmed treh veroizpovedi je rezerviran del bazilike, in to izključno zanj, medtem ko se za svoje posebne verske svečanosti v kapeli Božjega groba in na gori Kalvariji potrebi in dogovoru zvrste. Tri manjše skupine, Sirijci, Kopti in Abesinci, naštetih mogočniki na tem svetem mestu pač le trpe; v najboljšem primeru imajo kakšno kapelo, dovoljeno jim je kaditi in postaviti nekaj svetih oltarjev prednosti uživajočih ver in pod nekimi okoliščinami uživajo tako zvani "ius cuncti" to je, da prejmejo liturgično

spremujo, da smejo iti skozi določene dele Najsvetejšega.

Predpisi urejajo čas in kraj prireditev, ki se vrste pri šestih različnih obredih pod oboki velike križarske cerkve. Pismeno so bili določeni po ustnem izročilu in ta zbornik, potrjen po navadah in sprejet od najvažnejših držav, predstavlja pravna značba za utrditev pravice in predprave različnih veroizpovedi med pristaši evangelija ob Svetem grobu. Tako traja praktično in pravno najstari kodeks zakristije, ki gre v najmanjši podobenosti od okrasitve oltarjev do števila svetih, od nreditve preprog do somernosti cvetličnih loncev.

Rimsko-katoliško vero pač dobro poznamo, zato je njena analiza tod nepotrebna. Za rimsko-katoliške je najpomemb-

nejša skupina med šizmatiki (odpadniki) ki opravljajo svoje bogoslužbe na gori Kalvariji in ob Kristusovem grobu, skupina melhitov ali grško-arabskih pravoslavcev. So to potomci palestinskih kristjanov, ki so v 11. stoletju preživeli vse dogodke bizantinskega carstva ter so se za časa razkola ločili od Rima. In njihovem jeruzalemskem patriarhu se je tudi posrečilo, da jih je nekako v sto letih iztrgal iz fanarskega varuštva v teku tistih silnih bojev za osamosvojitve, ki jih v zgodovini orientalskega pravoslavlja srečujemo na vsakem koraku. Glavne razlike v verskem nauku, ki loči pravoslavne od katoličkov, se tičejo navdihnenja po sv. Duhu, brezmadežnega spočetja in papeževnega primata. Nesoglasje vlada med njimi tudi v pogledu na skrivnost sv. Trojice, število kahnjskih knjig

in različne zakramente.

Razlike v nauku med Armeni, ei in katolički se omejujejo v glavnem na navdihnenje po sv. Duhu, na čudež človekovega postanka, na sv. Trojico, vi- ce, sv. Rešnje telo, zakon in pontifikat (papeška čast in oblast). Bogoslužje Armencev izhaja od sv. Janeza Krizostoma. Maša je pri njihovem češčenju prva. Čeravno je po svoji sestavi skromna, vsebuje vendar neko vzvišeno svečanost v svoji zunanji dramatičnosti. Ta pomp izhaja iz prebogatih raz- molčnosti svetih oblačil, ki jih nosijo celo ministrianti, iz bogatih zborovskih napevov in čimbal, ki jih uporabljajo, in katerih kovinski zvok se čudovito spaja s petjem ter jasno označuje ubranost. Sirijci zanikujejo, obstoj vie. Čeravno za mrtve molijo; oblasti papeža ne priznavajo in papešujejo narodne cerkve, ki imajo po njihovem naziranju v Zveličarju vse skupnega vrhovnega poglavarja. Nj hovo bogoslužje je v splošnem nadaljevanje pre- prostih obredov, ki so v navadi v Antiohiji na mesto grščine je stopila sirijščina ali kako aramejsko narčje, ki so ga govorili v Palestini za časa Kristusa.

Kopti so v teku stoletij raz- ne točke verskih prepričev se

pomnožili, ker so obstojali na svojestni razlagi udovečenja sv. Trojice in v zadevah raznih zakramentov. Njihovo bogoslužje, ki se v njem menjava koptščina in grščina in arabščina, ima tri različne oblike; obred sv. Čirila je omejen na Osvetno nedeljo, obred sv. Gregorja uporablja ob rojstvu, obred sv. Bazilja pa služi vse ostalo leto. Abesinska cerkev ni — brez ozira na nekatere slučajne razlike — z verskega stališča nič drugega, kot ver- ni posnetek koptske cerkve. Med posebnostmi njenih obredov in seg je, da ima sicer za- krament spovedi, da ga pa upo- rablja le pri umirajočih. Na- sprotno pa je obdržala obrezo- vanje. Med vsemi svojimi praz- niki najbolj slavi praznik Kri- ža.

Pri temi živem možniku La- tinec, Grkov, Armencev, Sirijcev Koptov in Abesincev, ki za obstoj svojih posebnih obredov predvsem v svetem tednu tekmujejo ob Kristusovem gro- bu, lahko predstavljamo, kako pisano koreografsko sliko tudi velikonočni čas v Jeruzalemu romarijem in očesu in turistu iz daljnih krajev.

Kupujte United States Savings Bonds in Stamps!

Trpljenje srbskega naroda

(JČO.). —V času, ko se vse človeštvo trese in zvija pod udarci krutega nasilja, je no- va knjiga, izpod peresa odlič- nega ameriškega zgodovinarja Johna Adamsa "FLIGHT IN WINTER" izredno zanimiva in pomembna. Slikajoč mnene in svetle dni iz skorajšnje zgo- dovine srbskega naroda, piše ne le nudi svojim sodobnikom zgled izrednega "čistva in ju- nastva, temveč istočasno tudi bodri in opominja, da je moral- na veličina vendarle največja sila, ki navzlic vsem preiskun- jam na koncu vendarle zma- guje. Ker pa je ta knjiga opis- začetka prve svetovne vojne na ozemlju in v središču srbske- ga naroda, ker je kot srbska zgodovina v teh trenutkih zla- sti d ragočna, jo vsi z vse- ljem pozdravljamo.

O tem razdobju naše zgo- dovine imamo že mnogo gradiva. Mnogo pesni, pripovedke, ro- man, drame, vojni dnevniki, zgodovinske in vojaške razpra- ve, v večjem ali manjšem obse- gu so povečevale junastva na- šega naroda, naše narodne po- žrtovalnosti in pretresljive iz- raze "bola in ponosa." "Plava grobnica," Miloša Bojčica, "srbska trilogija" Stevana Jak- kovljeviča in med deli tujih pi- sateljev in pesnikov znamenita Rostanova pesen "Četiri vola kralja Petra" — so vsekakor najbolj znana dela, ki so jih navdihnili zgodovinski dogod- ki in grozno trpljenje naših lju- di iz te dobe. Vendar, vsa ta dela, večinoma izpod peresa so- dobnikov, odviscev, in udele- žencev teh doživljanj, se ome- jujejo po večini na slikanje do- življenjskih dogodkov, so osebna, ter so tako samo razdobje, od- stavek, drobce iz te naše veli- častne in razburkane narodne zgodovine. Strojeno, vse obse- gačo razpravo o teh dogod- kih smo pogrešali Mr. Adams je izpolnil to praznoto. Izpol- nil jo je izvrstno.

Adams je vesten učenjak. Kot profesor zgodovine, naj- prej na univerzi v Princetonu in nato v Dartmouthu, se je lotil dela z mnogovrstnimi pri- pomočmi, ki so mu bili na raz- polago v vseh svetovnih knjiž- nicah iz virov obeh bojujočih se strank. Po preiskovanju vseh listin in dokazov, po vse- stranskem presojanju in razgla- bljanju je razbral pravo stanje stvari s stališča prave zgo- dovine perspektive in dobil jasen in točen vpogled v vsa razdobja naše silne borbe. S tega stališča so vse podrobnosti pravilno odmerjene in ostro presojane, dobile so svojo pravo vrednost in se spojele s ce- loto.

Iz obilne tvarine, ki jo je pi- satelj zbral, je povsod nepri- stransko in presenetljivo do- sledno izbral vse, kar je bilo najvažnejše, kar je bilo karak- teristično, ter to poudaril, pod- črtal in razvijal. Vred tega se pomembnejši dogodki ka- kor dragi kamni blešče iz o- stalega pripovedovanja, kjer manj pomembne dogodke po- stavlja v senco, na odgovarja- joča mesta. Ta pisateljeva spo- sobnost, ki mu onemogoča gra- ditev in sestavo in ne samo na- vadno razlogo in pripovedo- vanje, ga nedvomno postavlja v vrsto zgodovinarjev visoke stopnje, zgodovinarjev, ki so odlični pisatelji in izvrstni v slogu in ne samo hladni in su- toparni znanstveniki. Razen tega so nekatere strani te knji- go pisane tako toplotno, tako go- vorno, vprav retoriko, da so v prijetnem razmerju z drugimi kjer se kaže pisarova naklonje- nost k izvajanju filozofskih za- ključkov. Brez teh sorodnih zgodovinskih dogodkov bi vse- kakor ostali ob strani, kajti že kar načelno so vrednost tega umika potisnili v ozadje, tem- bolj, ker se ni nanašal na An- gleže in ne na Francoze in Ita- lijane, katerih zgodovina se ne-

katerin zdi najpomembnejša med vsemi. Zgodovina Rusije se v nekaterih vsebinskih ne- nih knjigah opazuje kar se da strnjeno in sodi se o njej, da je manj važna kakor podrobnosti o zedinjenju Italije. Borba med političnimi strankami v Angliji v štirinajstem stoletju privlači glave zahodnih učen- jakov, dočim neskončno večjo silo, bogastvo in kulturo Ki- tajke v tem času komaj omen- jajo, o Solimonu Velikem pa povedo vse v enem odstav- ku. Zaradi te pristranosti, za- radl ozkomišelnosti, nahajajo malo prostora za dela malega slovenskega naroda, čigar je- zik spada v skupino, o kateri vse do sedaj niso pričakovali, da bi jo kdo fmed manštevinki in "gentleman" mogel razumeti in čitati. Po vsem tem bi srbski umik mogel dobiti zaslu- ženo vrednost samo ob vzpor- janju z omenjenimi dogodki. To je možno na dvojen način. Zgo- dovinar, ki ga zanimajo voja- ška vprašanja, naj bi govoril o umetnosti, s katero so umik izvršili, ter ga primerjal s po- dobnimi dejanji pomembnejših vojsk. Poprveč zgodovinar pa, ki je navajen o "vojni zgo- dovin" govoriti samo površno, bo omenil, da je srbski umik vreden omenjanja samo v toli- ko, kolikor je vplival na ravno- težje sil na Balkanu na angle- ško-francoske ali avstrijsko- ogrske odnose, ali na potek razgovorov v Parizu. Kaj dru- gega ne bi mogli pričakovati.

In vendar lahko trdimo, da je srbski umik bil resnično po- memben dogodek brez obzirov na politična ozadja, za ljudi kot človeška bitja in ne samo za poznavalec političnih nauk in diplomacije. Še več, lahko bi dejali, da je v tem umiku bi- lo nekaj, česar zgodovina raz- nih vlad nikdar ne more vsebo- vati, večnost in nesmrtnost. O- nošaji države do države so v temelju prehodni, o njih lahko govorimo kakor o točki v času in v prostoru, začasni zvezdi, ki se menja tako, da se je je mo- goče pozneje spominjati samo z največjim naporom. Klajti politika v najboljšem slučaju zbuja samo umetne in nenarav- ne stvari, geometrijsko zgradbo ki obstaja v človeškem razumu, edinstvo, postavljanje in medse- bojno primerjanje teoretskih bitij. V srbskem umiku pa je beseda o čistem, kar je človeško in naravno: o človeku in o na- ravni. Bilo je novo srečanje dveh sil v temeljnih načelih ži- vljenja. Pred mnogimi stoletji so taka srečanja bila bolj na- vadna, preden je tehnični na- predek oddelil človeka od nje- gove okolice. Mar zgodovinske važnosti tega umika ne potrju- je dejstvo, da so bili ljudje, ki so se se v 20. stoletju mogli bo- riti s silami narave za lastnimi močmi, da trpijo in ostanejo ži- vi? Mar tak dokaz sam po sebi ni dovolj pomemben, da ga je mogoče vpoštevati brez zveze s političnimi spremljavami? Mar pohod sto sedemdeset ti- soč Srbov ne zasluži mesta v zgodovini? Če si ga ne pridolji s svojo lastno vrednostjo, je zgodovina vsekakor izgubila izpred oči najvažnejši in prvi predmet presojanja: način ži- vljenja, sposobnosti in dejanja človeka.

Ljudje, ki so se prebili skozi te planine, niso bili medna- rodna bitja in ne divjaki iz že- lezne dobe. Bili so kmetje iz istega kova, katerih okolica in delo sta res iz njih napravile utrjene moze, v mnogih stolet- jih zatiranja in trdega dela na polju, vendar so bili v temeljih prosti ljudje, brez posebnih spo- sobnosti in priprav za preiskun- tje, ki so jih čakale.

Prestali so vse, brez vsakrš- ne pomoči, samo s svojimi kre- pikimi telesi, s pomlačjo čisto o- sebnih odlik in okoliščin, ki jih ni mogoče meriti in jih opiso- vati. (Nadaljevanje na 4. str.)

ZALOGA SLOVENSKIH KNJIG SE DNEVNO ZMANJŠUJE. ČE ŽELITE KAKŠNO KNJIGO NAROČITE JO ZDAJ

SLOVENSKÉ KNJIGE

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce ... (Finčgar)

IDIOT

Spisal F. M. Dostojevski
TRI KNJIGE—NAD 600 str.
Krasen roman enega najbolj-
ših ruskih pisateljev. — Opis
mladeniča, ki je imel že v naj-
bolj rani mladosti napenja k
neormalnostim. Opis je živa-
hen in ne utrjuje kot nekat-
ri drugi romani Dostojevsk-
ga.

Cena \$2.25

LISTKI

Spisal Kavar Meško.
(144 strani.)

Cena 70c

MARKO SENJANIN —

SLOVENSKI ROBINSON

Cena 75c

MILJONAR BREZ

DENARJA

Spisal Phillips Oppenheim.
(92 strani.)
Do skrajnosti napet roman iz
moderna življenja. Oppen-
heim je znani angleški roma-
nopolc poznan po celim sve-
tu.

Cena 75c

MOŽJE

Spisal Emerson Hugh.
(209 strani.)
Zanimivo delo, ki bo ugajalo
vsakemu čitatelju. Prevod prav
nič ne znošata za originala.

Cena \$1.50

MED PADARJI IN

ZDRAVNIKI

Spisal Janko Kač.
(117 strani.)
Staljerič rojak Kač ni do svo-
jega štiridesetega leta stopil
v javnost. Nato je začel pisa-
ti krajše črtice, ki jih vsebu-
je ta zbirka, nato je pa zaslo-
vil s svojimi romanom —
"Gruntom."

Cena 85c

NADEŽNA

NIKOLAJEVNA

Spisal V. M. Garšin.
(112 strani.)
Junaki tega romana blodijo in
tavoja skozi temo življenja.
Vsepravo ne klišku, a sredi
pota omaga.

Cena 30c

Naročite knjige še

danes!

Tisto knjigo, ki jo bi
radi brali to zimo, na-
ročite še danes!

MALENKOSTI

Spisal Ivan Albrecht.
(120 strani.)

Cena 75c

OTROCI SOLNCA

Spisal IVAN PRIGELA
Poznani slovenski pisatelj popi-
suje čudovit svet med žarkostjo
južnega solnca in senco hladne
severne noči.

cena \$1.—

SODNIKOVI

Spisal JOSEF STIRNER
Starosta naših pisateljev in
pravzaprav oče pravilne slo-
venščine v tem svojih roma-
nu živo in zanimivo popisuje
življenje na delu.

cena \$1.75

V ROBSTVU

Spisal Ivan Matičič.
(265 strani.)
Ivan Matičič je eden tistih red-
kih naših ljudi, ki ne pozna sa-
mo vojne in njenih grozot ter
posledic, ampak zna tudi vse
pretrpetljivo opisati.

Cena \$1.25

ZADNI VAL

Spisal IVO ŠORLI
Poznani slovenski pisatelj
naš v tej knjigi podaja se-
lo zanimive podatke o svo-
jih doživljanjih v vojaški Sla-
tini.

cena \$1.—

ZNANCI

Spisal RADO MURNIK
Poznani humorist v tej knji-
gi kaže razne značaje ter knji-
go sam označuje kot "Povešil
in oris."

cena \$1.25

Defense Savings Znamke
lahko dobite po 10c, 25, 50c,
\$1. in po \$5. Na prodaj so
pri lokalni pošti in tudi po
bankah in večjih trgovinah.

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

TO JE
KNJIGA

katero boste

Z VESELJEM ČITALI

ŽIVI

IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je avtorjevstven pojav
v slovenski književnosti, kajti
v nji je v tridesetih dolgih
poglavjih opisanih trinajst
rodov slovenskega naroda od
davnih početkov v starem
slovanstvu do današnjega
dne. Knjiga je verno zrcalo
našega življenja in trplje-
nja, in kdor jo prebere bo
vedel o Slovencih več kot mu
more nuditi katerikoli naše
zgodovinsko delo.

13 POGAVLJ. — 413 STRANI

V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poštna plačana

POUČNI SPISI

ANGLEŠKO SLOVENSKO
BERILO
(F. J. Kern) — Zvezano

Cena \$2.—

Bodoči državljani naj naročijo
knjižico —
"HOW TO BECOME A CITIZEN
OF THE UNITED STATES"
V tej knjižki so vsa pojasnila in
zakoni za naseljenca.

Cena 35 centov

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK
Spisal Franjo Dular. — 278
strani. Trda vez. — Zelo koristna
knjiga za vsakega živinočreca;
opis raznih bolezni in zdravlje-
nje; slike.

Cena \$1.50

GOVEDOREJA

Spisal R. Legvart. 145 strani s
slikami.

Cena \$1.—

KNJIGA O DOSTOJNEM
VEDENJU

111 strani.

Cena 50 centov

MLEKARSTVO

Spisal Anton Pevc. S slikami.
168 strani. — Knjiga za mlek-
arje in farmerje v splošnem.

Cena 50 centov

OBRTNO KNJIGOVODSTVO

258 strani. ezana. — Knjiga je
namenjena v prvi vrsti za stav-
bno, umetno in strojno ključav-
ničarstvo ter železolarstvo.

Cena \$1.—

UMNI ČEBELAR

Spisal Frank Lammayer. 163 str.

ZDRAVILNA ŽELIŠČA

62 strani.

Cena 25 centov

RAZPRODAJA

SLOVENSKIH

KNJIG

po zmerni ceni

Po 50c zvezek

Andrej Ternovec (Ivan Albrecht)

Bele noči mali junak. (Dostojevski)
Filozofska zgodba (Alojz Jirasek)

Na različnih potih (Frane Frisbe)

Pravica Kladiva (Vladimir Lovčik)

Verne duše v vseh (Prosper Mirne)

Zapiski iz mrtvega doma (A. M. Do-
stojevski)

Po 75c zvezek

Belfegor (Artur Bernede)

Po strani klobuk (Damiir Felgal)

Po \$1 zvezek

Veridenc (Pater Kajetan)

Sivko (E. S. Thompson)

Rudarska balada (Marila Majerjeva)

Prigodbe čebelice Malje (Waldemar
Bonsels)

Pingvinski otok (Anatole France)

Pisane zgodbe (Janko Kal)

Po \$1.50 zvezek

Zločin in kazen (F. M. Dostojevski)

Misterija (Gustave le Rouge)

KUPUJTE DEFENSE BONDS
IN DEFENSE SAVINGS STAMPS

Kakor plaz...

ZGODOVINSKI ROMAN. 69

Cesar se je takoj skesal vzkljika, ki mu je nehote ušel, zato je hitro dostavil:

"Mirovna ponudba z naše strani bi pomenjala slabost in bi zahtevala velike žrtve. Prepričan sem, da bi nobeden moj ministrov zato ne prevzel odgovornosti. Pred svetom pa zadene krivda samo vladarja."

Oba ministra sta molčala. Nista mogla ugovarjati cesarju. Njuna avdijenca je bila brezuspešna, nista se mogla nadejati, da bi cesar ob takem razpoloženju ustregel njiju zahtevam. Slovo je bilo znatno hladnejše, kakor sprejem. Vladarska dvojica je odšla. Cesar je spremljal svojo soprogo v njene sobane. Tamkaj se je zleknil v naslonjač, in si stavil v stanju največje obupanosti vprašanje:

"In ako Wolkestein vendar le prav prorokuje? Tisza in Andrássy nimata kakor se mi zdi, nobenega zaupanja v središču vojne."

Cesarica se je nagnila k njemu in njena roka je nežno božala njegove lase.

"Ne obupaj, Karel. Kjer človek ne najde več izhoda, pomaga Bog. Stopaj po začrtani poti, kakor ti to narekuje volja in ne daj se spraviti s te poti. V takšnih slučajih ne pomaga razmišljanje in razglabljanje, marveč samo odločno tveganje."

"Kaj naj tvegam?" je vprašal cesar, "saj mi je vzeta skoraj vsaka lastna odločitev. Vse se giblje, v izvoženih tirih. Vojna, kakor se zdi, bo trajala večno in moje roke so zvezane."

"Osvoji se!"

Cesarica je naslonila glavo na njegova prsa in mu tiho govorila:

"Mrežnja Francije velja Nemčiji, Nemčija naj potegne s seboj v prepad. Nevernica več v zmago nemškega orožja. Osvoji se zvezo z Nemčijo. Ti sam se lahko spoznaš z Antanto. Mi imamo prijatelje povsod po svetu, samo Nemčija je osvojevalna."

Cesar je presenečen zrl v zazgret Zitin obraz.

"Nato misliš, Zita," je tiho vprašal.

"Da na to mislim," je odločno odvrnila. "Rešiti se moramo iz tega kaosa, v katerem zapada ves svet."

"Tudi jaz sem nato mislil, pa sem to misel zavrgel. Še je Nemčija močna in velika in bilo bi nevarno, ako bi se od nje ločili. Doma pa bi vse njeni sovražne stranke kričale da sem izdal zavezništvo. Nibelungov zvestoba!"

Cesarica je zaokrožila ustnice.

"Samo fraze! Dolžnost samoobranbe stoji višje, kakor zavezniška zvestoba in prijateljstvo. Ako bi ne stala na poti mrežnja Francije, bi se bila Nemčija že zdavnaj spoznamela s sovražniki na naše stroške."

Cesar je molčal. Glasen izraz njegovih tajnih misli mu je bil mučen. Ločitev od Nemčije, ki mu je kot edino možnost sporazuma s sovražniki semtertja mimogrede šinila skozi glavo in ki jo je vselej zavrgel, se je očividno pojavila pri njegovi soprogi kot doganjanje. On je to misel odklanjal.

"Ne smemo na to misliti, Zita. Z Nemčijo gremo do skrajnih konsekvenc. Nočem, da bi se mi kdaj očitalo, da sem izdal svoje zavezništvo."

"Storil bi to že," je užaljeno pripomnila cesarica, "toda nimam v to potrebne odločnosti. Kakšen načrt brezobzirno izvesti, v to ti nedostaja volje in poguma."

Cesarja je to očitje pretreslo in vzkljikal je:

"Ali me hočeš predstavljati kot slabiča, Zita?"

"Ne, kar jaz pravim in mislim, je bistveno, za to gre, kar misli o tebi svet in kako o tebi sodi."

Cesar je z roko podprl glavo. Težko mu je bilo pri sreč.

"Človeka boli, ako ga ne razumejo niti najbližji. Da bi državo rešil, sem pač mislil na to, da bi našo usodo ločil od usode Nemčije. Nikdar pa bi ne podpiral njenih sovražnikov. To pa bi bilo prvo, kar bi zahtevala Francija. Za tega delj na to ne smemo misliti, Zita."

Cesarica je molčala. Mirko zroč pred se, se je globoko zamislila.

Katastrofa.

Za Avstrijo je definitivno zašla zvezda sreče. Številne desertacije na frontah so bile znak razpadajoče discipline. Državna avtoriteta ni nič več veljala, oblasti so bile brez moči. Državni organizem je bil holan. To je bilo vidno vsakomur. Korupcija, npravnstvena gnolba, slabost vladnih organov, vse to je državo spravljalo na rob propada. Razpad je bil na pragu. Tresljaji smrti so pretresali ogrodje razpadajoče države. V državni samrtni je že vsakdo, ki je imel jasen pogled, uvidel, da so se razmere nevdolžljive. Pa tudi inozemstvu ni ostalo prikrita, da se Avstrija nahaja na koncu svojih moči.

V dvorani ministristva zunanjih del na Quai d'Orsay v Parizu so imeli posvetovanje štirje državniki. Najstarejši izmed njih je imel glavno besedo. Fanatično so mu žarele oči, dokaz da temu možu tudi visoka starost ni shladila mladniško živahnega temperamenta. Drugi izmed državnikov je bil mož lepši form. Premetenost in prekanost je bila glavna poteza njegovega značaja. Tretji je bil Anglež. Četrti izmed državnikov je bil mož, ki je ravnodušno poslušal izvajanja, svojih tovaršev in ga nikdar ni moglo spraviti iz ravnodušja. Državnik, ki je imel izraz pretkanosti na obrazu, je pravkar končal obsežna izvajanja in napram najstarejšemu je izjavil:

"Monsieur Clemenceau! Sprejel sem tajno mi poslano predlogo sovražnikov in sem jih pridržal za to intimno posvetovanje. Predno jih predložim ministrskemu svetu, bi rad zvedel za menenje njegove ekselencije gospoda ministrskega predsednika Lloyd George-a in veleposlanika Združenih držav Mr. White-a. Prosim štenovana gospoda, da bi se izjavila o vsebini teh predlogov."

Clemenceau, ki so mu Nemci dali ime "tiger" je prezirljivo zamahnil z roko.

(Nadaljevanje.)

"RAZDELI IN ZMAGAJ"

Petnajstotice svrh nacijske propagande v Združenih državah razodeva dokumentiran pamflet naslovljen "Razdeli in zmagaj" ki je bil izdan od vladne organizacije Office of Facts and Figures. Pamflet opisuje metodo nemške propagande v kontinentalni Evropi in svari:

"Združene države so sedaj izpostavljene totalni barazi nacijske strategije strahote. Vlada prvokrat navaja svrhu nacijske propagande, rekoč:

"Hitler hoče, da mi verujemo da:

"Demokracija uniča. — Naše oborožene sile so slabe. — 'No-vi red' je neizogiben. — Zgubljamo smo na Pacifiku. — Naša zapadna obala je v veliki nevarnosti, pa ni smisla nadaljevati borbo. — Angleži so prepešee in vedejo nas za nos."

Stroški vojne bodo bankrotirali deželo. — Žrtve civilistov bodo večje kot jih moramo prenašati. — Stalin postaja premočen in boljševizem bo preplaval Evropo. — Naši voditelji so nesposobni, naša vlada je nezmogljiva voditi vojno. — Pomoc našim zavezniškom mora prenehati. — Naša resnična nevarnost je Japonci in mi bi morali pridružiti se Nemčiji, da zatremo 'rumeno opasnost.' — Moramo prinesiti nazaj v Združene države vse svoje vojaštvo in orožje, in braniti svoje lastne obale. — Kitajci in Britanci napravijo separaten mir z Japonsko in Nemčijo. — Ameriška demokracija bo izgubljena tekom vojne."

"Da razširi te in enake laži, Hitler vleče vse zvižaje iz svoje 'magične' torbe. Amerikanci pa ne bodo šli na limanice."

"Razdeli in zmagaj" svari pa, da Hitlerjeva strategija se ne bo izvajala po kakem določenem kopitu. Danes se ravna po enem načinu, jutri po drugem. Ali vedno njihove splošne svrhe bodo iste: razdvojiti nas od naših zavezniškov s tem, da vzbuja nezaupanje do njih. Povzročiti razpor znotraj Združenih držav, da nas odvrti od našega pravega sovražnika — Osi, da paralizirajo našo voljo za borbo."

Knjižica "Divide and Conquer" ki je povsem dokumentirana in navedla svoj vir za vse kar pove, razlaga, da načini

propagandistične tehnike, naperjene proti Združenim državam, se dajejo p riravnati z onimi, ki jih je Hitler rabil proti evropskim narodom, ki jih je premagal. Pamflet spominja na Hitlerjev poskus, da bi razdvojil Francoze in Angleže v prvem letu vojne, na njegovo sistematično ocajanje bal-kanskih trgovcev, na njegove nakupe ustvariti notranje ne-rednosti v Belgiji pred invazijo in na druge zgodovinske podrobnosti nazijske strategijske strahote.

Kratkovalni radio razpošilja iz sovražnih in nadvladnih dežel razširjanje lažnih vesti, so-vračni agentje in njih zavede-ni nedolžni podrepaniki so sred-stva, ki jih Naciji rabijo. Ka-kor pravi pamflet: "Hitler po-skurša nabujati kapital proti delavstvu, belokožce proti črn-oem, katoličane proti protes-tantom, krščane proti židom," svari pamflet. "On zna, da predsodek v vsaki obliki igra njegovo vlogo."

Knjižica dalje poudarja, da za "mnogotlet pred Pearl Har-borjem je Hitlerjeva propagan-da v tej deželi poskušala pa-ralizirati naše mišljenje. — da-jati vtis, češ, da vojna ni nikak-naš posel, da nikdo bi se ne upal napasti nas; češ, da itak Hitler nima nikakega interesa v zapadni hemisferi, da, ako bi se le vzdrževali storiti karkoli je Hitlerju neljubo. Hitler nas pusti pri miru, da vsakdo, ki nas svari, da je Hitler, zares mislil, kar je povedal, je vojni hujšak; da vsakdo ki nas je šilil, da si prihranimo časa za svojo lastno obrambo s tem, da pomagamo onim, ki so že na-sprotovali Hitlerju, so skušali uvesti nas v vojno. Ves ta na-čin je vsem zvesti znan. A-meriško ljudstvo se ni dalo prevarati. Bil pa je pobran in opetovan od mnogih skupin Amerikancev — ljudi, ki bi se bili zgražali, ako bi jim kdo re-ke, da so bili donasaj Hitler-jeve poslanice."

Sledeč po uspešnem vzorcu, uporabljenem v Franciji, Hit-lerjevi agenti so bili odgovorni za mnoge govornice v tej deželi, vse lažnjive, o domišljenih epi-demijah, slabi hrani in dezerti-ranju v naših vojaških taborih, pravi pamflet in nadaljuje:

"Odkar je vojna začela, so nemški kratkovalci razkriča-

VELIKONOČNI POMENEK.

Joža Bekš.

Pred tednom v butare pričakovanje zvezali smo veseloga

Vstajenja, a danes že se ga raduje srenja in v sak, ki dober in iskren kristjan je.

Ob žegn. glej dišečem pirovanje, pri pirih in oranžah

se pričinja, in pri potici, sočni gnjati jnja. Le ti, moj fant, ne čutiš kakšen dan je ...

Zahvalim. Jaz sem butaro že lani odložil prizadevanj neveselih. ničesar nimam več pričakovati. — Samo trenutke morda še, ko zbrani

Vstajenja pili onkraj bomo res srečni, zadovoljni in bogati.

vali o barikadah v ulicah mesta Washingtona, o paniki na bor-zji, o pretiranih izgubah pri Pearl Harborju in širum Paci-fika. Nemške kratkovalne po-vesti o Pearl Harborju, na pri-mer, dale so signal Hitlerje-vim agentom za širjenje govor-ice, da smo izgubili svoje bro-dovje in naši monarhiški čast-niki so bili izdajalci." Vse to je seveda laž.

Pamflet zaključuje: "Mi znamo, da Hitler, ki se postavlja kot pravega straho-ta, je v resnici najbolj ustra-šeni človek na zemlji. Pri-zvignjena roka, kričeč glas, velikansko bahanje, vse to je 'kričnja za smrti strah pred o-rožjem, ki napravljajo ljudi svo-bodno — resnico. Mi smo obo-roženi z resnico in mi bomo po-drli tučnoga."

KONFERENCA VOJNEGA SVETA

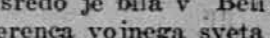
V sredo je bila v Beli hiši konferenca vojnege sveta zdr-narodov pod predsedstvom predsednika Roosevelta. Za-stopniki združenih narodov so razpravljali o ofenzivi proti Japonski na Pacifiku.

Na konferenci so bili nasled-nji zastopniki: — Predsednik Roosevelt kot predsednik voj-nege sveta; dr. T. V. Sung, za-stopnik Kitajske; Walter Nash, zastopnik Nove Zelandije; dr. Herbert V. Evatt, zastopnik Avstralijske; lord Halifax, za-stopnik Anglije; Hume Wrong, zastopnik Kanade; dr. Alexan-der Landon, zastopnik Holan-dske in Harry Hopkins, svetovalec predsednika Roosevelta.

SIMFONIČNI KONCERTI.

Simfonični orkester mesta New York bo v ponedeljek dne 6. aprila prišel s svojimi kon-certi v Union Square, med 14. in 17. ulico. Koncert se prične ob 112.30 opoldne. Koncerte bošta vodila Harwood Simmons in Gerardo Iasilli.

KUPUJTE

UNITED STATES SAVINGS BONDS in STAMPS

TRPLJENJE SRBSKEGA NARODA.

(Nadaljevanje s 3. str.)

vati brez posebne razlage. Ljubezni do domovine, vere v končno zmago, zaupanja v svoje častnike in v zaveznike. Bi-lo je seveda tudi strahu, strahu pred sovražnikom in strahu pred kaznijo, če bi pobegnili iz stroja. Ko so prišli do Črne gore in Albanije, ko se jim je od lakote vrtelo v glavi, lakote, ki jih je mučila in prigan-jala, hkratu pa tudi izčrpana, jih je moč samoohranitve, vsaj najodpornije med njimi, pri-peljala do Jadranskega morja, dočim so slabotni popadali na poti. In vendar, tudi v najtež-ih trenutkih so obdržali tisto malo discipline, ki je potrebna za vzdržanje vojaške pripravl-jenosti. Ni jih zadelo razsulo, kot se je zgodilo z Veliko armi-jo, čim je zapustila Moskvo in ki se je stopnjevalo bolj in bolj, tako da je ob Njemenu samo še nekotiko tisoč mož bilo podob-nih vojakom. Ko so prišle do morja, so bile srbske čete, če-prav razredčene, še vedno ne-dotaknjene in spodobne za od-por v strnjenih vrstah, čeprav slab. Na koncu umika so še vedno bile vojske.

Sedaj so vsi ti ljudje, ki so bili okostje prejšnje vojske, na nezdravem obrežju ob sivem morju, do katerega so se pri-vlekli. Nekaj časa sploh niso mogli pomisliti na kaj drugega kot na dejstvo, da so se ven-darje prebili. Ko so se odpočli, so hoteli zvedeti, kaj jih ča-ka. Nič ni bilo gotovega. Celo jutri je bila neznana bodočnost. Ni bilo znano, če bodo sploh še mogli počivati tam, kjer so bili. Vsekakor, karkoli se bo zgo-di-lo, lahko ne bo in prijetno tudi ne. Njihovo upanje ni smelo dalje od določenih želja; hrana, stanovanje in morda, malo ob-leke. Končno, bili so izgnanci in še sovražnik postavil v nji-hovi domovini kakršno vlado, bi prav verjetno bili obsojeni v odsotnosti.

Niso jih zadele izgube, ka-kršne so uničile Veliko armado, vsekakor zaradi kratkega tra-janja umika. Vendar število smrtnih žrtev najboljše kaže te-zave, ki so jih morali pretrpeti. Med srbsko mejo in morjem je ležalo dvajset tisoč mrtvih. Po-mrli so iz raznih vzrokov. Ne-kateri so popadali zaradi la-kote ali bolezni, a njihovi tova-riši so se pomikali mimo, ne da bi se za nje zmenili. Drugi so odšli k počitku malo proč od ognja, pa so zmrznili. Tretji so odšli v albanske vasi po-li-ano, sami ali v majhnih sku-pinah. Ko so prišli do srede ozke soteske, so se nenadoma zabliekali strelji iz skritih pušk. Nekaterim je spodrsnilo ob ro-bu navpičnih prepadov, ali na bryeh tik nad vodo. Največ jih je umrlo od lakote. Umik je zahteval prav toliko žrtev, kakor večja bitka, vendar še niso mogli poreči, če je bitka dobljena ali ne. Pa najsi ne-slavno, vojaki so umrli za svo-jo domovino. A za kaj so umr-li begunci? Odgovor bi bil te-zak. Trupla so ležala po potih od Peči do Skadra, od Prizre-na do Drača. Moški, ženske in otroci so ležali nepokopani v sovražnikovi zemlji. A njih-o-va zmrznjena trupla so kakor črte in točke na zemljepisni karti, kazale po planinah Črne gore in Albanije stezo, po kate-ri so se Srbi prebili do morja.

Note

za
PIANO-
HARMONIKO
ali
KLAVIR

BREEZES OF SPRING
TIME OF BLOSSOM (Cvetni čas)
SLOVENSKI FANTJE
VSE ROM PRODALA
SLOVENIAN DANCE
VANDA POLKA
PO JEZERU
K O L O
OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA
TAM NA VRTHNI GREDI
MARIBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ
DEKLE NA VRHU
OJ, MARIČKA, PEGLJAJ
ŽIDANA MARELA (polka)
VESELI BRATCI (mazurka)
BARČICA
MLADI KAPETANE
KO PTIČICA TA MALA
ZVEDELI SEM NEKAJ
POJDI Z MENOJ
DOL S PLANINE
GROMO NA ŠTAJERSKO
ŠTAJERSKI
HAPPY POLKA
ČE NA TEJEM

35 centov komad
3 za \$1.

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA
Po 25c komad:
Naročite pri
KNJIGARNI
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St., New York

ognja, pa so zmrznili. Tretji so odšli v albanske vasi po-li-ano, sami ali v majhnih sku-pinah. Ko so prišli do srede ozke soteske, so se nenadoma zabliekali strelji iz skritih pušk. Nekaterim je spodrsnilo ob ro-bu navpičnih prepadov, ali na bryeh tik nad vodo. Največ jih je umrlo od lakote. Umik je zahteval prav toliko žrtev, kakor večja bitka, vendar še niso mogli poreči, če je bitka dobljena ali ne. Pa najsi ne-slavno, vojaki so umrli za svo-jo domovino. A za kaj so umr-li begunci? Odgovor bi bil te-zak. Trupla so ležala po potih od Peči do Skadra, od Prizre-na do Drača. Moški, ženske in otroci so ležali nepokopani v sovražnikovi zemlji. A njih-o-va zmrznjena trupla so kakor črte in točke na zemljepisni karti, kazale po planinah Črne gore in Albanije stezo, po kate-ri so se Srbi prebili do morja.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačeno naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vse prosimo, da skuhate naročnino pravilno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačajte našemu zastopniku v vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana s debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge nasebine, kjer je kaj naših rojakov nasebljenih. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Laushin

JOLORADO:
Pueblo, Peter Cullig
Walsenburg, M. J. Hayek

INDIANA:
Indianapolis, Frank Zupancic

ILLINOIS:
Chicago, J. Herdica
Cicero, J. Fabian (Chicago, Obe-re in Illinois)

Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Speltch
Mascoutah, Martin Doleac
North Chicago in Waukegan, Moe, Warsh

MARYLAND:
Kittimiller, Fr. Voderpive

MICHIGAN:
Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:
Chisholm, J. Lukanch
Ely, Jos. J. Peschel

Cretech, Louis Goude
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše

MONTANA:
Roundup, M. M. Pantar
Washoe, L. Champa

NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick

NEW YORK:
Brooklyn, Anthony Svet
Gowanda, Karl Strupha

Little Falls, Frank Maslo
Worcester, Peter Rodo

OHIO:
Barberton, Frank Treha

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Kar-linger, Jacob Resnik, Job. Stapani
Glarud, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumb
Youngstown, Anton Kikali

OREGON:
Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:
Bessmer, John Jevnikar
Conemaugh, J. Bresovec
Coverdale in okolica, Jos. P.ternel

Export, Louis Supancic
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Hamlin
Fr. Blodnikar

Greensburg, Frank Norak
Homer City, Fr. Ferencak
Imperial, Vence Paleich

Johnstown, John Points
Krayn, Ant. Tausel

Loerne, Frank Balloch
Midway, Jima Zant

Pittsburgh in okolica, Philip Praga
Steelton, A. Hren

Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, J. V. Jovan

WISCONSIN:
Milwaukee, West Alila, Fr. Sack
Sheboygan, Joseph Kakec

WYOMING:
Rock Springs, Louis Tauscher
Diamondville, Joe Rolice

Vsak zastopnik izda potrdilo za svo-jo, katere je prejel. Zastopnik ne sprejema.

UPRAVA "GLAS NARODA"

SEDAJ LAHKO DOBITE

LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO

TWO-WAY PASSAGE

PISATELJA LOUIS-A ADAMIČ-A

ZA NAVADNO CENO

\$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$.....

Moje ime

Št., ulica ali Box št.

Mesto in država

Naročite lahko to knjigo pri:

KNJIGARNI

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK